

Zwarte, migranten- en
vluchtelingen vrouwen in beeld

Visies op diversiteit

Deze publicatie is een onderdeel van het 'beeldvormingsproject zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen' en is mogelijk gemaakt door (mede)financiering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, directie coördinatie emancipatiebeleid.

Het beeldvormingsproject is inhoudelijk ondersteund door FORUM, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling, te Utrecht.

SAMENSTELLING

Anuschka Uyleman, gemeente Venlo

EINDREDACTIE

Marco Peper, Projectbureau APART

VORMGEVING EN OPMAAK

MFS Grafische Vormgeving, Utrecht

FOTOGRAFIE

Guus Dubbelman

COÖRDINATIE EN PRODUCTIE

Projectbureau APART, Utrecht

UITGAVE

Gemeente Venlo

Dienst Welzijn, afdeling maatschappelijk welzijn

Postbus 1900, 5900 BX Venlo

Telefoon (077) 359 62 69

Fax (077) 359 67 58

Deze publicatie is te bestellen bij de Dienst Welzijn van de gemeente Venlo en kost f 19,50. Voor meer informatie over het beeldvormingsproject kunt u terecht bij Anuschka Uyleman.

© Gemeente Venlo, mei 1998

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd worden en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Pluriforme beeldvorming: waardeer afwijkingen op de norm

ROSI BRAIDOTTI

hoogleraar vrouwenstudies letteren aan de Universiteit Utrecht

Het is een goede zaak als gemeentelijke overheden het emancipatiebeleid opvatten als diversiteitsbeleid. Hierin staat het ideaal van een multiculturele samenleving model, waarin diverse groepen tot volle ontplooiing kunnen komen. Hoe kan de overheid nu deze zeer diverse groepen burgers bereiken en bedienen? Een kant en klaar recept is niet voorhanden, maar de overheid kan wel een samenhangend gender en etniciteitsbeleid ontwikkelen.

Eerst gelijkheid, dan diversiteit

Gender en etniciteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Iedereen heeft een sekse en een etniciteit. Deze twee categorieën zijn op een specifieke manier gerelateerd aan burgerschap. Historisch gezien is burgerschap voorbehouden aan de mannelijke sekse van de burgerlijke klasse en de etnische ingezetenen van het land. Hoewel in de loop van de afgelopen eeuw arbeiders, vrouwen en zwarten ook toegelaten zijn tot het burgerschap en in principe dezelfde rechten en plichten hebben, betekent dat nog niet dat alle burgers ook gelijke kansen en mogelijkheden hebben.

Daarom is het streven naar gelijkheid geen overbodige luxe. In feite vormt sociaal-economische, juridische en maatschappelijke gelijkheid een voorwaarde om de verschillen te kunnen waarderen. Gelijkheid dient dus vooraf te gaan aan de waardering van diversiteit. Zolang vrouwen en mannen, allochtonen en autochtonen, geen gelijke mogelijkheden hebben om hun verlangens en ambities te verwezenlijken, kan er geen sprake zijn van een multiculturele samenleving.

De historisch bepaalde invulling van burgerschap heeft geleid tot een eenzijdige beeldvorming over de ideale burger. Welk beeld roepen de woorden 'de gemiddelde burger', 'de normale mens', 'de doorsnee Nederlander' op? Juist, dat is de witte, heteroseksuele man uit de middenklasse in de leeftijd van 25 tot 55 jaar, zonder zichtbare handicap. Hij is de norm en maatstaf voor ja

eigenlijk voor alles, van werkgever tot werknemer, van politiek tot de hoogte van de stoel waarop u zit, van lagere school tot universiteit, van gemeentebeleid tot de maat van het toetsenbord van uw computer.

Stereotiepe beeldvorming doorbreken

Een belangrijk onderdeel van gender en etniciteitsbeleid houdt een bewuste verandering van beeldvorming in.

Door de eigen beeldvorming bewuster en effectiever te maken kan de overheid stereotiepe beeldvorming doorbreken en pluriforme beeldvorming ontwikkelen. Stereotiepe beeldvorming draait altijd om insluiting en uitsluiting: iemand wordt bij een norm ingesloten of er juist van uitgesloten. Die norm is meestal impliciet, 'vanzelfsprekend' en bepaald door gewoonte en traditie. Het is dus zaak om uit te zoeken wie bij die norm wordt ingesloten en wie daarvan wordt uitgesloten.

'Effectieve beeldvorming' houdt dan het volgende in:

- Bewustwording van het feit dat beeldvorming binnen de eigen organisatie groepen mensen insluit en uitsluit.
- Doorbreking van de vanzelfsprekendheid van de norm, in dit geval van burgerschap.
- Positieve waardering van allen die (impliciet) van de norm uitgesloten zijn. Deze 'anderen' hebben ervaringen en talenten die de norm juist mist: vrouwelijkheid, kleur, een andere cultuur, de wijsheid van de ouderdom, de kracht van met een handicap omgaan, enzovoort.

De overheid kan alleen een goed diversiteitsbeleid voeren, wanneer zij vrouwen en mannen met verschillende achtergronden in de eigen organisatie aan het werk stelt. Door daarnaast effectieve beeldvorming als een beleidsinstrument in te zetten, kan de overheid de diverse groepen burgers in de samenleving bereiken en bedienen.

beeldvorming

o de norm

FIELD